

Patricia Russo

Vicepresidenta, Col·legi Oficial
de Bibliotecaris-Documentalistes
de Catalunya
patricia.russo@cobdc.org

A l'entorn del llibre *Makerspaces y bibliotecas*

El llibre de Julio Alonso Arévalo, *Makerspaces y bibliotecas*,¹ va ser un dels primers publicats en castellà dedicats als *makerspaces* a les biblioteques, i el primer de l'autor sobre aquest tema.

Julio Alonso és cap de la Biblioteca de la Universidad de Salamanca i responsable del blog *Universo Abierto* <<https://universoabierto.org/>>.

Aquest llibre està dirigit als bibliotecaris que vulguin dissenyar i desenvolupar nous serveis i espais per dinamitzar comunitats a la seva biblioteca. Al llarg de vuit capítols obtindrem pautes per integrar *makerspaces* a una biblioteca, seguint algunes de les indicacions que es proposen per al disseny d'aquests espais i una bona selecció d'idees d'activitats a oferir.

També descobrirem quin és el nou rol que té el bibliotecari en aquests espais *makers*, ja que a més del disseny i la dinamització cal implicar els agents culturals, animadors i, sobretot, polítics que creguin en el projecte.

Orígens dels *makerspaces*

Tot i que el concepte té el seu origen el 1989, formulat per Ray Oldenburg, no és fins al 2013 que no es va aplicar en biblioteques, i la primera experiència va ser el 2011, a la Fayetteville Free Library de Nova York, seguida el 2013 de Corinne Hill, que ho va implementar a les biblioteques de Chattanooga (Tennessee). Des de llavors, els èxits d'aquestes experiències han fet que els *makerspaces* esdevinguin molt populars i que hagin crescut exponencialment en moltes biblioteques d'arreu del món.

De fet, el moviment *maker* es recolza en un manifest publicat el 2014 per Hatch,² en el qual es marquen nou bases clau:

1. Julio Alonso Arévalo, *Makerspaces y bibliotecas*. Barcelona: Editorial UOC, 2018.
2. Mark Hatch, *The Maker movement manifesto: rules for innovation in the new world of crafters, hackers, and tinkerers*. Pittsburgh: TechShop, 2014.

El profesional de la
información

MAKERSPACES Y BIBLIOTECAS

JULIO ALONSO-ARÉVALO

EDITORIAL UOC

- **Fer.** Fabricar és fonamental per al que significa ser humà. Hem de fer, crear i expressar-nos. Hi ha un sentiment únic sobre fer les coses físiques. Aquestes coses són com petits trossos de nosaltres, petites porcions de les nostres ànimes.
- **Compartir.** Compartir el que has fet i el que saps fer amb els altres és el mètode pel qual s'aconsegueix la sensació d'un *maker* en la seva totalitat. No es pot fer i no compartir.
- **Donar.** Hi ha poques coses més desinteressades i satisfactòries que regalar alguna cosa que s'hagi fet. Donar a una altra persona és com lliurar a algú un petit tros de tu mateix. Aquest tipus de coses són sovint els elements més preuats que tenim.
- **Aprendre.** Has d'aprendre a fer. Sempre cal mirar d'aprendre més sobre el que construeixes. Pots convertir-te en un operari o en un mestre artesà, però encara pots aprendre noves tècniques, materials i processos. La construcció d'un camí d'aprenentatge

permanent assegura una rica i gratificant vida de creacions i, sobretot, ens permet compartir.

- **Eines.** Cal tenir accés a les eines adequades per poder fer i cal invertir en el desenvolupament i l'accés local a les eines que es necessiten per fer el que volem fer. Les eines de *maker* mai han estat més econòmiques, més fàcils d'usar o més potents.
- **Joc.** Sent juganers amb el que estem fent, ens sorprendrem, emocionats i orgullosos, del que descobrim.
- **Participar.** Uneix-te al Moviment *Maker* i contacta amb els que t'envolten que també estan descobrint l'alegria de fer. Realitzar seminaris, festes, esdeveniments, *maker days*, fires, exposicions, classes i trobades amb i per als altres *makers*.
- **Suport.** Aquest és un moviment, i requereix suport emocional, intel·lectual, econòmic, polític i institucional. L'esperança més gran és millorar el món des del fer, i nosaltres som responsables de fer un futur millor.
- **Canvi.** Assoleix el canvi que es produirà de manera natural a mesura que avances, fabricant, en el teu viatge. Fer i crear és fonamental per al que significa ser humà.

O com es defineix en altres fonts: «Fer, simplement fer».³

El futur de les biblioteques són els makerspaces?

Quan parlem del futur de les biblioteques sembla que aquest és l'horitzó. Disposar d'espais de creació i de continguts orientats a les necessitats de la comunitat. Com cita Julio Alonso, «estem davant de les 4Cs del futur de les biblioteques: connexió, comunitat, coneixement i creació». De fet, la filosofia dels espais de fabricació va

3. MakerConvent FormaLab, *Manifest MakerConvent*. (Barcelona: Centre Cívic Convent Sant Agustí, 2019), <<http://conventagusti.com/maker/manifiesto-makerconvent/>> [Consulta: 15/01/2020].

molt relacionada amb la idea de l'economia social o col·laborativa que estan impulsant moltes societats en els últims anys. Una idea basada no a tenir coses sinó a compartir-les sempre que es necessitin.

Perquè el futur de les biblioteques va més enllà del llibre: convé no ser només proveïdores d'informació, sinó crear espais d'acollida, programar activitats més dinàmiques i participatives que convidin a la creació.

Per tant, els *makerspaces* poden ser una extensió més de la biblioteca on oferir experiències d'aprenentatge.

Tal com diu Marquina,⁴ els *makerspaces* a les biblioteques són un nou *modus* de pensar, una nova filosofia que inspiri innovació.

Si és així, com fer-ho, doncs? Les primeres experiències americanes van començar buidant tota una sala de la biblioteca, per dedicar el

màxim d'espai a fomentar la creació i la comunitat. Un espai que s'ha d'aprovisionar amb eines que es poden aconseguir d'inversió o de donacions. I finalment, deixar fer... és a dir, deixar que comenci la creació.

Les activitats que es poden oferir són molt variades, des de cuina, costura, impressores 3D, kits de Lego, robòtica, entre les més populars.

En resum, per crear un espai de fabricació a la biblioteca necessitem:

- Espai ampli
- Eines
- Activitats

Per tant, els bibliotecaris, a banda de creure profundament en la filosofia *maker*, han de completar les seves habilitats amb altres com la negociació, la mediació i la dinamització. ■

4. Julián Marquina, *Makerspaces en bibliotecas: el fenómeno bibliomakers*. (Madrid: julianmarquina.es, 2017). <<https://www.julianmarquina.es/makerspaces-en-bibliotecas-el-fenomeno-bibliomakers/>> [Consulta: 15/01/2020].